

TARTUNTATAUTILAIN 58 §:N MUKAINEN PÄÄTÖS KAINUUN MAAKUNNAN ALUEELLE 6.8.-27.8.2021

ASIAN TAUSTAA

Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi 11.3.2020. Koronavirus on yleisvaarallinen tartuntatauti. Valtioneuvosto antoi 12.3.2020 ensimmäisen suosituksen, jonka mukaan julkisia kokoontumisia rajoitetaan uuden koronaviruksen aiheuttaman infektion (COVID-19) leviämisen ehkäisemiseksi.

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on aiemmin tehnyt tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaiset päätökset, joilla on määrätty yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten rajoittamisesta ajalla 13.3.2020 – 1.6.2021. Aiempi määräys on kumottu 1.6.2021 alkaen.

KUULEMINEN

Kuuleminen olisi saattanut vaarantaa tämän päätöksen tarkoituksen toteutumisen, ja siitä johtuva viivästyminen olisi aiheuttanut huomattavaa haittaa ihmisten perusoikeuksien toteutumiselle, minkä vuoksi hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentin 5 kohdan nojalla asiassa ei ole suoritettu kuulemista.

POHJOIS-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

Postiosoite: PL 6, 13035 AVI | Käyntiosoite: Linnankatu 3, Oulu

puh. 0295 017 500

kirjaamo.pohjois@avi.fi

www.avi.fi

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Määräys

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto kieltää tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla Kainuun maakunnan kuntien alueella kaikki sisätiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset, joihin osallistuu yli 10 (kymmenen) henkilöä, sekä kaikki ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset, joihin osallistuu yli 50 (viisikymmentä) henkilöä.

Näiden kuntien alueilla voidaan kuitenkin järjestää sisätiloissa yli 10 (kymmenen) henkilön sekä alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa yli 50 (viidenkymmenen) henkilön yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia edellyttäen, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää lähikontakti toisiinsa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen 31.5.2021 antamaa ohjetta (liite 1).

Määräys on voimassa ajalla 6.8.2021-27.8.2021.

Perustelut

Perustuslain (731/1999) toisessa luvussa säädetään ihmisten perusoikeuksista.

Perustuslain 7 §:n mukaan jokaisella on oikeus elämään sekä henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen.

Perustuslain 10 §:n mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu.

Perustuslain 13 §:n mukaan jokaisella on oikeus lupaa hankkimatta järjestää kokouksia ja mielenosoituksia sekä osallistua niihin.

Perustuslain 16 § 3 momentin mukaan tieteen, taiteen ja ylimmän opetuksen vapaus on turvattu.

Perustuslain 18 §:n mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla.

Perustuslain 22 §:n mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen.

Perustuslakivaliokunnan mietinnössä (PeVM 25/1994 vp) määritellään perusoikeuksien yleiset rajoitusedellytykset. Niitä ovat muun muassa rajoitusperusteiden hyväksyttävyyksivaatimus sekä rajoitusten suhteellisuusvaatimus. Rajoitusperusteiden tulee olla hyväksyttäviä. Rajoittamisen tulee olla painavan yhteiskunnallisen tarpeen vaatima. Lisäksi rajoitusten tulee olla välttämättömiä hyväksyttävän tarkoituksen saavuttamiseksi. Jokin perusoikeuden rajoitus on sallittu ainoastaan, jos tavoite ei ole saavutettavissa perusoikeuteen vähemmän puuttuvien keinoin.

Tartuntatautilain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja.

Tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaan, kun laajaa tartunnan vaaraa aiheuttava yleisvaarallinen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäilty tartuntatauti on todettu tai sen esiintyminen on perustellusti odotettavissa, aluehallintovirasto voi päättää alueellaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden, oppilaitosten, päiväkotien, asuntojen ja vastaavien tilojen sulkemisesta sekä yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämisestä, jos kyseisten rajoitusten tekeminen on tarpeen usean kunnan alueella. Edellytyksenä on lisäksi, että toimenpide on välttämätön yleisvaarallisen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Säännöksen 3 momentin mukaan edellä 1 momentissa

tarkoitettut päätökset tehdään enintään yhden kuukauden ajaksi. Toimenpiteet on heti lopetettava, kun tartunnan vaaraa ei enää ole.

Tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan uuden koronaviruksen aiheuttama infektio on yleisvaarallinen tartuntatauti.

Tartuntatautilain 7 §:n 1 momentin mukaan tartuntatautien torjunnan yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluvat sosiaali- ja terveysministeriölle. Ministeriö vastaa valtakunnallisesta terveydenhuollon häiriötilanteisiin tai niiden uhkaan varautumisesta ja näiden tilanteiden johtamisesta. Em. säädöksen 2 momentin mukaan tartuntatautien torjunnan kansallisena asiantuntijalaitoksena toimii Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, joka mm. tukee asiantuntemuksellaan sosiaali- ja terveysministeriötä ja aluehallintovirastoja, ylläpitää tartuntatautien torjuntaa palvelevia valtakunnallisia epidemiologisia seurantajärjestelmiä sekä ohjaa ja tukee tartuntatautien torjuntatyötä kunnissa, sairaanhoitopiirien kuntayhtymissä ja sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toimintayksiköissä.

Tartuntatautilain (19.2.2021/147) 58 c §:ssä säädetään toimenpiteistä covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi:

Yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen sisätilojen sekä alueellisesti ja toiminnallisesti rajattujen ulkotilojen, joita käytetään asiakkaille tai osallistujille suunnattuun tarkoitukseen ja joiden käyttämisestä kyseiseen toimintaan toiminnan järjestäjä vastaa tiettyinä ajankohtana, hallinnasta vastaavan 3 momentissa tarkoitetun toimijan on covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi toiminnassaan huolehdittava, että:

1) asiakkailta ja osallistujilta on mahdollisuus käsien puhdistamiseen;

2) asiakkaille ja osallistujille annetaan riittävän etäisyyden ylläpitämistä, käsien puhdistamista ja muita vastaavia tartuntojen leviämistä estäviä käytänteitä koskevat toimintaohjeet; ja

3) tilojen ja pintojen puhdistamista tehostetaan sen lisäksi, mitä muualla kyseisen toiminnan osalta puhdistamisesta säädetään.

Tässä pykälässä tarkoitettujen tilojen hallinnasta vastaavan 3 momentissa säädetyn toimijan tulee lisäksi järjestää asiakkaiden ja osallistujien oleskelu sillä tavoin väljästi, kuin se kyseisen toiminnan erityispiirteet huomioon ottaen on mahdollista ja sijoittaa mahdolliset asiakaspaikat riittävän etäälle toisistaan.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) mukaan koronaviruksen (SARS-CoV-2) aiheuttama tauti (COVID-19) tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana. Virus voi tarttua myös pinnoilta, joille on hiljattain päätyntä sairastuneiden hengitystie-eritteitä. Virus kiertää sekä Suomessa että laajasti muualla maailmassa, ja Suomen väestöstä suuri osa on yhä altis tartunnalle. Vakavia tautimuotoja estävien rokotteiden antaminen väestölle on kesken, ja suurin osa rokotetuista on saanut vain ensimmäisen rokoteannoksen. Laajalla testaamisella, sairastuneiden eristämällä, tartuntaketjujen jäljittämällä ja altistuneiden karanteenilla voidaan osaltaan, mutta ei yksinomaan, estää taudin leviämistä.

Koronaviruksen leviämisestä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvat haitat

Uuden koronaviruksen aiheuttama infektio on yleisvaarallinen tartuntatauti, joka voi aiheuttaa lisääntyntä kuolleisuutta, sairaala- ja tehohoidon tarvetta sekä pitkittyntä tautimuotoa. Nämä voivat aiheuttaa merkittävää haittaa yksittäisille ihmisille ja kansanterveydelle.

On syytä huomata, että vaikka rokotteilla saavutettaisiin korkea, esimerkiksi 90 %:n, teho vakavia tautimuotoja vastaan, rokotusten

läpi menevä vakavienkin tapausten määrä voi kasvaa merkittäväksi, jos tartuntojen kokonaismäärän annetaan nousta kovin korkeaksi. Lisäksi, vaikka rokottein pystytään estämään väestöstä vakavia sairastumisia, rokotteiden teho lieviä tautimuotoja vastaan ei ole yhtä hyvä. Lievätkin tautimuodot saattavat johtaa pitkäaikaista oireilua aiheuttavaan tautimuotoon (ns. long covid), josta lisätietoa kertyy epidemian edetessä.

Toimintasuunnitelma covid-19 –epidemian hillinnän hybridistrategian toteuttamiseen 23.6.2021

Valtioneuvoston periaatepäätöksen 3.9.2020 nojalla annetut sosiaali- ja terveysministeriön toimintasuunnitelma 7.9.2020 (STM 2020:26) ja toimintasuunnitelman päivitys 5.1.2021 (STM 2021:1) ovat ohjanneet tartuntatautilain toimeenpanosta vastaavia viranomaisia suositusten ja rajoitusten epidemiologisesti tarkoituksenmukaisessa käytössä. Koska globaali pandemia edelleen jatkuu, toimintasuunnitelma päivitettiin 27.5.2021 toistaiseksi voimassa olevaksi ja sitä päivitettiin 2.6.2021 ja 23.6.2021. Toimintasuunnitelmaa tullaan tarkastelemaan edelleen loppukesänsyksyn 2021 aikana.

Toimintasuunnitelman tavoitteena on hybridistrategian mukaisesti estää viruksen leviämistä yhteiskunnassa, turvata terveydenhuollon kantokyky ja suojella erityisesti riskiryhmiin kuuluvia ihmisiä. Rajoitusten keskeinen tavoite on pitää epidemia kurissa siihen asti, että rokotusten avulla koronaepidemian merkittävimmät vaikutukset (ikääntyneiden korkea kuolleisuus ja keski-ikäisten ja sitä vanhemman väestön vakava sairastuminen ja sen aiheuttama terveydenhuollon ylikuormittumisen korkea riski) vähenevät merkittävästi.

Toimintasuunnitelman mukaisesti epidemiologinen tilannekuva on jaettu kolmeen vaiheeseen: perustaso, kiihtymisvaihe ja leviämisvaihe. Niiden avulla arvioidaan suositusten ja rajoitusten tarvetta ja kohdentamista, ja niitä voidaan käyttää päätöksenteon

perusteluina alueellisesti ja valtakunnallisesti. Ilmaantuvuus, positiivisten näytteiden osuus tutkituista näytteistä ja tartuntalähteiden jäljitettävyyks ovat osa niistä mittareista, joiden avulla tilanteen kehittymistä seurataan.

Epidemian kiihtymisvaiheessa suositus on, että kaikki yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset velvoitetaan edellytysten täytyessä tartuntatautilain 58 §:n mukaisilla päätöksillä järjestämään siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää lähikontakti toisiinsa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen antamaa ohjetta, joka täydentää suoraan tartuntatautilaista tulevia velvollisuuksia. Päätökset kohdistuvat sisätiloihin, joita käytetään yli 10 asiakkaan tai osallistujan samanaikaiseen oleskeluun sekä alueellisesti ja toiminnallisesti rajattuihin ulkotiloihin, joita käytetään samanaikaiseen yli 50 asiakkaalle tai osallistujalle suunnattuun tarkoitukseen. Päätöksistä vastaavat aluehallintovirastot ja kunnat alueellaan. Toimija voi toteuttaa velvoitteensa asiakasmäärää rajoittamalla, asiakaspaikka- tai tilajärjestelyin taikka muulla toimintansa erityispiirteet huomioon ottavalla tavalla. Tässä voidaan hyödyntää opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmän laatimia periaatteita vastuullisen tapahtuman järjestämiseksi.

Toimintasuunnitelman mukaan aluehallintovirastojen päätöksenteko perustuu alueensa yleiseen tilanteeseen ja asettaa alueen vähimmäisrajoitteet. Kunnan päätöksillä rajoitteita voidaan omalla alueellaan ajallisesti tai asiallisesti kohdennetulla tavalla tiukentaa. Näin ollen kunnan tekemässä samanaikaisesti voimassa olevassa päätöksessä asetetut velvoitteet täydentävät kunnan alueella voimassa olevia aluehallintoviraston päätöksellä asetettuja velvoitteita.

Sosiaali- ja terveysministeriön ohjauskirje toimenpiteistä (24.6.2021)

Sosiaali- ja terveysministeriö on kirjeellään (VN/14345/2021-STM-4) ohjannut leviämisen- ja kiihtymisvaiheen sekä perustason alueita epidemiantorjunnassa 31.8.2021 saakka. Kirjeessä STM ohjaa kiihtymisvaiheen alueille toimenpiteiksi muun muassa tartuntatautilain 58 §:n mukaisia päätöksiä, joilla yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset velvoitetaan järjestämään siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien on tosiasiallisesti mahdollista välttää lähikontakti toisiinsa noudattaen OKM:n ja THL:n antamaa ohjetta. Päätökset kohdistuvat sisätiloihin, joita käytetään yli 10 asiakkaan tai osallistujan samanaikaiseen oleskeluun sekä alueellisesti tai toiminnallisesti rajattuihin ulkotiloihin, joita käytetään samanaikaisesti yli 50 asiakkaalle tai osallistujalle suunnattuun tarkoitukseen.

Edelleen ohjauksen mukaan epidemian leviämisvaiheen uhassa olevien kiihtymisvaiheen alueiden tulee ottaa jo ennakoivasti käyttöön leviämisvaiheen rajoitukset ja suositukset epidemian hillitsemiseksi.

Ohjauksessa todetaan, että kaikkien toimenpiteiden arvioinnissa on otettava julkisen vallan velvollisuus estää epidemian leviämistä ja turvata terveydenhuollon toimintakapasiteetti. Rajoitustoimien toteuttamisen ja purkamisen päätösharkinnassa on ennakoitava toimenpidekokonaisuuden merkitystä ja vaikutuksia tilanteen kehittyessä. Epidemian leviämisen ja sen estämisen sekä siinä tehtävien toimenpiteiden vaikuttavuuden sekä kokonaisyötyjen ja kustannusten seurannan perusteella viranomaisilla on velvollisuus ryhtyä perusoikeuksien turvaamiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin. Toisaalta, toimenpiteiden välttämättömyyden poistuessa, tarpeettomia rajoituksia tulee purkaa tai muuttaa vähemmän oikeuksia ja toimintaa rajoittavaksi. Lähtökohtana voidaan pitää, että sekä nykyisten että uusien rajoitustoimien vaikutusten yhdenmukainen arviointi edellyttää toimenpiteestä riippuen vähintään kahden tai kolmen viikon seuranta-aikaa. Kunkin alueen tilannetta arvioitaessa on merkitystä annettava myös ympäröivien

alueiden tartuntatilanteelle sekä valtakunnalliselle epidemiatilanteelle.

Kulloinkin käytettävät toimet valitaan kokonaisharkinnan perusteella siten, että epidemian hallinnassa saavutettava hyöty on mahdollisimman suuri suhteessa toimenpiteen aiheuttamiin sosiaalisiin ja taloudellisiin haittavaikutuksiin. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän toimintakyky varmistetaan käytettävissä olevin keinoin kaikissa olosuhteissa.

Ohjauksessa tuodaan esiin myös rajoitustoimien suhdetta perustuslakiin sekä Suomea sitoviin kansainvälisiin ihmisoikeusvelvoitteisiin.

Voimassa olevat rajoitukset ja suositukset ovat kuormittaneet ja kuormittavat yhä yhteiskuntaa monin tavoin. Pitkään jatkunut epidemia on ollut haastava yhteiskunnalle sekä ihmisten jaksamiselle ja odotuksille. Epidemian rajoitustoimilla on hyötyjen ohella haitallisia sosiaalisia, yhteiskunnallisia ja taloudellisia vaikutuksia, joita voi olla vaikea erottaa epidemian itsensä vaikutuksista.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen hybridistrategian seurannan tilannearvioraportti (28.7.2021)

Valtakunnallisen tilannearvion mukaan uusien koronatapausten määrä on ollut kasvussa viimeiset viisi viikkoa. Kesäkuun puolivälin jälkeen viikoittainen tapausmäärä on viisinkertaistunut ja vastaa tällä hetkellä helmikuun 2021 tapausmääriä. Viikolla 29 (19.–25.7.) uusia tapauksia todettiin yhteensä 2895, miltei 30 % enemmän kuin sitä edeltävällä viikolla 28, jolloin tapauksia todettiin 2236. Samoin tehtyjen testien määrä on kasvanut ja oli nyt yli 116 000 viikossa. Tästä huolimatta positiivisten testien osuus on kasvanut alkukesästä prosenttiyksikön ja on nyt 2.5%. Sairaalahoidon tarve on pysynyt kasvaneisiin tartuntamääriin nähden vielä matalana. Uusia tartuntoja ilmaantui kahden viimeksi kuluneen viikon (12.–25.7.) aikana 93 sataatuhatta asukasta kohden. Edeltävän kahden viikon (28.6.–11.7.) aikana tartuntoja ilmaantui 54 sataatuhatta asukasta kohden.

Viikolla 29 kotimaassa saaduista tartunnoista 67 prosentissa tartunnanlähde saatiin selvitettyä, osuus on hieman pienempi kuin edeltävällä viikolla. Viikolla 29 todetuista tartunnoista 8 % oli peräisin ulkomailta ja niistä aiheutuneiden jatkotartuntojen osuus 2 %. Lukumääräisesti ulkomailta saatujen tartuntojen viikoittainen määrä on ollut 201-212 tartuntaa viimeisten kolmen viikon aikana.

Viikolla 29 karanteeniin asetettiin 5952 henkilöä, likimain saman verran kuin tätä edeltävällä viikolla. Uusista tartunnoista noin neljännes (24 %) todettiin henkilöillä, jotka olivat jo karanteenissa. Osuus on hieman laskenut edeltävältä viikolta.

Alueet, joilla tartuntoja on paljon, ovat raportoineet tartunnanjäljityksen ruuhkautumisesta ja viiveistä eristysten ja karanteenien asettamisessa. Kuormitusta aiheuttaa osaltaan myös tartunnanjäljitykseen koulutetun henkilöstön saatavuus keskellä kesäkautta, mutta myös se, etteivät jäljittäjät saa tartunnan saaneilta ja altistuneilta kaikkia tarvittavia tietoja muista mahdollisesti altistuneista. Tämä hidastaa altistuneiden henkilöiden ja altistumispaikkojen kartoittamista.

Epidemia leviää edellisten viikkojen tapaan nuorten aikuisten keskuudessa. Tartuntojen painottuminen nuoriin ikäluokkiin on havaittu myös muualla Euroopassa. Suomessa tapausmäärät ovat heinäkuun alusta lähtien nousseet erityisesti 15–29-vuotiaiden ikäryhmissä. Nämä ikäryhmät ovat sosiaalisesti aktiivisia ja viettävät merkittävästi vapaa-aikaa yksityisissä tapaamisissa ja ravintoloissa, missä tartunnat voivat päästä leviämään. Altistumisia on tapahtunut myös ulkotiloissa pidetyissä juhlissa ja yleisötilaisuuksissa. Lisäksi vain pieni osa alle 30-vuotiaista aikuisista on jo saanut täyden rokotesuojan. Viikolla 29 yli puolet kaikista tartunnoista todettiin 10–29-vuotiailla, tapaukset painoutuivat erityisesti 18–21-vuotiaisiin.

Viikolla 29 koronavirustestejä tehtiin yli 116 600, selvästi enemmän kuin edellisen kolmen viikon aikana, jolloin testejä tehtiin viikoittain noin 95 000–98 000. Viimeiseksi kuluneen viikon testimäärät voivat

vielä täydentyä takautuvasti. Covid-19-tapausten osuus testatuista näytteistä on kuukauden aikana kasvanut noin yhden prosenttiyksikön. Tämä huolestuttava kehitys on jatkunut myös viikolla 29 testimäärän kasvusta huolimatta. Viikolla 25 tapausten osuus testatuista näytteistä oli 1,4 % ja viikolla 29 2,5%

Sairaalahoitoon tarve on pysynyt kasvaneista tartuntamääristä huolimatta suhteellisen alhaisena, mutta kasvanut hieman viimeisten viikkojen aikana. Sairaalahoidon tarvitsemissä korostuvat valtakunnallisesti katsottuna nuoret aikuiset ja rokottamattomat potilaat. Tulevan viikon ennusteet valtakunnallisten uusien erikoissairaanhoidon- ja tehohoitajaksojen lukumääristä ovat edelleen nousussa. Väestön ja erityisesti riskiryhmien rokotuskattavuuden noustessa uusien hoitajaksojen lukumäärät eivät kuitenkaan ole lisääntyneet koko väestön tartuntojen lukumäärää vastaavasti.

Valtaosalla alueista epidemiatilanne on kehittynyt huolestuttavaan suuntaan, ja tartuntojen ilmaantuvuus on kasvanut viimeisen neljän viikon seurantajaksoilla. Tartunnat ovat levinneet edelleen erityisesti sosiaalisesti aktiivisten nuorten aikuisten tapaamisissa. Taustalla on yhä osittain myös vilkastunut ulkomaanmatkailu.

Koko maassa noin 65 % väestöstä on saanut ainakin yhden rokoteannoksen, ja toisen annoksen 32 %. THL raportoi päivittäin tietoa rokotusten etenemisestä verkkosivuillaan. Tähän mennessä annetut rokotukset suojaavat jo erittäin hyvin ikääntyneitä sekä niitä vakavalle taudille alttiita, joiden sairastumisen riski on korkein. Tästä merkinä voidaan pitää kuolemantapausten lähes kokonaan loppuminen sekä ilmaantuvuuden matala taso vanhimmissa ikäryhmissä kesän aikana.

Täysi rokotesarja, eli kaksi rokoteannosta, suojaa hyvin koronavirustautia ja sen vakavia muotoja sekä virusmuunnoksia vastaan. Rokotus ei täysin poista tartunnan saamisen ja tartuttamisen riskiä, mutta väestön korkea rokotuskattavuus vähentää selvästi epidemian kiihtymisen riskiä. Onkin erityisen tärkeää, että omat rokoteannokset otetaan ajallaan, jotta epidemian

vakavilta vaikutuksilta, kuten sairaalahoitoon joutuvien ja koronaan liittyvien kuolemien määrän lisääntymiseltä, välttään.

Koronavirus tarttuu sosiaalisissa tilanteissa tehokkaasti. Tartuntariskiä lisääviä tekijöitä ovat ahtaat, huonosti ilmastoidut sisätilat, kovaääninen puhe ja turvaväleistä lipsuminen myös ulkotiloissa, kun tavataan oman lähipiirin ulkopuolisia ihmisiä.

Mikäli tartuntojen määrä kääntämisessä laskuun ei onnistuta, on mahdollista, että myös vakavia tautimuotoja esiintyy koko ajan enemmän ja joudutaan ottamaan käyttöön tiukkoja rajoitustoimia.

Kainuun maakunnan tilanteesta:

THL:n tartuntatautirekisterin tiedon (28.7.2021) mukaan ilmaantuvuusluku Kainuun sairaanhoitopiirissä viimeisen kahden viikon ajanjaksolta on 119,8 ja sitä edeltävän jakson 40,4 (tapausta 100 000 asukasta kohden). Vastaavat COVID-19 -tapausmäärät ovat 86 ja 29. Ilmaantuvuusluku on sairaanhoitopiireistä kolmanneksi korkein.

COVID-19 -potilaiden sairaalahoito on voitu Kainuussa toteuttaa ilman erityisjärjestelyjä sujuvasti ja koko epidemian aikana Kainuun keskussairaalassa on ollut vain muutamia potilaita kerrallaan. Kainuun kunnat ovat toteuttaneet koronaviruksen torjuntatoimia koordinoivan alueellisen yhteistyöryhmän suositukset toimenpiteinä valtakunnallisen ohjeistuksen mukaisesti. Virusmuunnosten osuus on huomattavan suuri.

Kainuun alueellisen koronaviruksen torjuntatoimia koordinoivan yhteistyöryhmä (ryhmässä on edustus sairaanhoitopiiristä, Kainuun ELY-keskuksesta, THL:stä sekä aluehallintovirastosta) on kokouksessaan 27.7.2021 todennut Kainuun olevan epidemian kiihtymisvaiheessa. Positiivisten testien osuus viikolla 29 on 2,1 %, testimäärä n. 2700. Kainuun soten oman seurannan mukaan ilmaantuvuus 98,6 / 100 000 / 14 vrk ja ulkomaalaisten positiivisten

testien osuus huomioiden 105,9. Tartunnat jäljitettävissä 90 %, kaksi koronapotilasta on sairaalahoidossa. Tartuntojen jäljitys vaikeutunut ja osin ruuhkautunut, mutta hallittavissa. Testimäärä on noussut huomattavasti.

Kainuun koronakoordinaatioryhmä päätti esittää kokoontumisrajoituksia aluehallintovirastolle päätettäväksi epidemiatilanteen kiihtymisen hillitsemiseksi.

Johtopäätökset:

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston päätös perustuu tämänhetkiseen alueellisen tilanteen kokonaisarvioon, jossa on arvioitu COVID-19 -taudin alueellisia tosiasiallisia vaikutuksia kansanterveyteen ja otetaan huomioon THL:n asiantuntemuksen lisäksi myös alueellisten viranomaisten näkemykset, sekä sosiaali- ja terveysministeriön antama ohjaus rajoitustoimien tarpeellisuudesta. Myös valtakunnallinen tilanne ja valtioneuvoston julkaisemat tavoitteet epidemian hillitsemiseksi on otettu huomioon.

Alueellinen epidemiologinen tilanne Kainuun maakunnan alueella on heikentynyt useiden viikkojen ajan, eikä aiemmin annetuilla suosituksilla ja paikallisella yhteen kuntaan kohdistuvalla rajoituspäätöksellä ole saatu aikaan tartuntamäärien riittävää hillintää. Sairaalanhoidon kuormitus Kainuussa on matala, mutta tartunnanjäljitys ja testauskapasiteetti voivat vaarantua, mikäli rajoitustoimia ei tehdä. Merkittävä osuus Kainuun väestöstä on vielä rokottamatta, mistä voi aiheutua näille ihmisille vakavia haittoja, jos koronavirus leviää maakunnan alueella rajoittamattomasti.

Eduskunnan perustuslakivaliokunnan mukaan (PeVM 25/1994 vp) jokin perusoikeuden rajoitus on sallittu ainoastaan, jos tavoite ei ole saavutettavissa perusoikeuteen vähemmän puuttuvien keinoin.

Yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestäjien on otettava huomioon tartuntatautilain 58 c §:n asettamat velvoitteet covid-19-

epidemian leviämisen estämiseksi. Tartuntamäärien kasvun perusteella em. lain 58 c §:n mukaiset ja muut jo tehdyt toimet eivät ole olleet riittäviä estämään tartuntamäärien kasvua.

Kokoontumisiin liittyvät riskit ovat tällä hetkellä liian suuret, jolloin rajoitustoimet ovat välttämättömiä. Aluehallintoviraston arvion mukaan tilanteeseen vaikuttaa alueellisen epidemiologisen tilanteen ohella valtakunnallinen kokonaistilanne, jolloin tiedossa olevien riskien vuoksi taudin leviämisen estäminen on tärkeää.

Aluehallintoviraston rajoituspäätösten tarkoituksena on tartuntatautilain 1 §:ssä säädetyin tavoin ennaltaehkäistä tartuntatautilanteen pahenemista. Mikäli kokoontumisissa noudatetaan riittäviä toimia turvallisuuden varmistamiseksi, tarpeelliseksi katsottavia tilaisuuksia tai kokouksia voidaan järjestää tämän päätöksen määräys-kohdassa kuvatuin edellytyksin. Tällä rajauksella aluehallintovirasto puuttuu kokoontumisvapauteen ja muihin perusoikeuksiin mahdollisimman vähäisessä määrin.

Päätöksen vaikutuksia yhteiskuntaan, talouteen, elinkeinoelämään ja perusoikeuksien toteutumiseen on arvioitu. Päätös ei kajoa näihin enempää kuin on välttämätöntä alueen tämänhetkisessä epidemiologisessa tilanteessa.

Edellä todetun perusteella Kainuun alueella voidaan todeta laaja yleisvaarallisen tartuntataudin (COVID-19) vaara. Tämä määräys on välttämätön yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi Kainuun maakunnan alueella.

Aluehallintovirasto arvioi tätä rajoituspäätöstä uudelleen, jos alueellinen epidemiologinen kokonaistilanne muuttuu.

Aluehallintovirastojen päätöksenteko perustuu alueiden yleiseen tilanteeseen ja asettaa alueen vähimmäistoimenpidetason. Kunnan tartuntatautilain 58 §, 58 d § tai 58 g § mukaisilla päätöksillä rajoitteita voidaan paikallisesti tiukentaa päätösten edellytysten täytyessä.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Tartuntatautilaki (1227/2016) 1, 7, 8, 58 ja 91 §

Laki tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta (147/2021) 58 c §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista (146/2017) 1 ja 5 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen (146/2017) 1 §:n muuttamisesta (69/2020) 1 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa tartuntatautilain 90 §:n 1 momentin mukaan hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on liitteenä.

TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös pannaan täytäntöön heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tartuntatautilain 91 §:n 1 momentin nojalla.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa aluehallintoylilääkäri Pasi Eskola (puh. 0295 017 500).

Ylijohtajan sijainen, johtaja

Päivi Suorsa

Aluehallintoylilääkäri

Pasi Eskola

Aluehallintovirasto käyttää sähköistä hyväksyntää, jonka merkinnät ovat asiakirjan lopussa.

LIITTEET

Liite 1. Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen ohje 31.5.2021 koronavirustartuntojen ehkäisemisestä yleisötilaisuuksien ja yleisten kokoontumisten yhteydessä sekä eräiden tilojen käytössä

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätös yleistiedoksiantona

Tämän päätöksen tiedoksianto tapahtuu yleistiedoksiantona. Asiakirja pidetään kaikkien nähtävillä Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa 29.8.2021 saakka. Päätöksen nähtäville asettamisesta ilmoitetaan yleisessä tietoverkossa aluehallintoviraston verkkosivulla www.avi.fi. Tämän päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun edellä mainittu ilmoitus on julkaistu aluehallintoviraston verkkosivulla.

Tiedoksi

Kainuun maakuntien kunnat ja kuntayhtymät

Kainuun sairaanhoitopiiri, jota pyydetään tiedottamaan päätöksestä alueensa kuntien tartuntataudeista vastaavia lääkäreitä

Oulun poliisilaitos

Kainuun pelastuslaitos

Kainuun ELY-keskus

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos

Sosiaali- ja terveysministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Maksutta

Tämä asiakirja PSAVI/6662/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PSAVI/6662/2021 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Eskola Pasi 29.07.2021 12:43

Ratkaisija Suorsa Päivi 29.07.2021 12:48